

LEGJOBB GYAKORLATOK AZONOSÍTÁSA AZ ONLINE PLATFORMOK SZABÁLYOZÁSÁBAN

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság megbízása alapján az alábbi területeket vizsgáltuk:

Nemzetközi legjobb gyakorlatok (elsősorban EU, USA):

- jogszabályi környezet,
- intézményi környezet (szabályozó hatóságok),
- szabályozási gyakorlat és eredmények;

Hazai legjobb gyakorlatok

- a versenyfelügyeleti vizsgálatok
- adatvédelmi vizsgálatok
- egyéb releváns gyakorlatok.

A jelentés tárgykörén kívül eső területek:

- i) **az értesítési-eltávolítási eljárásokra vonatkozó rendelkezések** (ún. „notice and take down” eljárások), így különösen, de nem kizárólagosan, az e-Kereskedelmi irányelv¹ erre vonatkozó rendelkezései, valamint az ezen szabályokat átültető tagállami jogszabályi rendelkezések,
- ii) a fogyasztóvédelmi jogok online platformok üzemeltetőivel szembeni érvényesítése,
- iii) a szellemi tulajdonjogok védelme, ideértve többek között a szerzői jogok védelmét,
- iv) az összeolvadásokra és felvásárlásokra vonatkozó rendelkezéseket, illetve a versenyjogi és állami támogatásokkal kapcsolatos szabályokat.

Az „online platformok” alatt olyan tárhelyszolgáltatókat értünk, amelyek a szolgáltatás igénybe vevőjének kérésére információkat tárolnak és nyilvánosan terjesztenek (ideértve elsősorban a közösségi oldalakat).

1. A MAGYAR SZABÁLYOZÁS

Magyarországon – nem egyedülálló módon – nincs kifejezetten az online platformokra vonatkozó hazai jogi szabályozás, az egyes releváns jogszabályok általában átfogó szabályokat tartalmaznak, amelyek kiterjednek az interneten folytatott egyes tevékenységekre, így bizonyos esetekben a platformokon, vagy a platformok által végzett kereskedelmi és egyéb tevékenységekre is.

Ilyenek többek között:

- az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről szóló 2001. CVIII. törvény (Ekertv.);
- a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény;
- a gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló 2008. évi XLVIII. törvény;
- a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény;
- a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény;
- a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény;
- a fogyasztó és a vállalkozás közötti szerződések részletes szabályairól szóló 45/2014. (II. 26.) Korm. rendelet;
- a fogyasztó és vállalkozás közötti, az áruk adásvételére, valamint a digitális tartalom szolgáltatására és digitális szolgáltatások nyújtására irányuló szerződések részletes szabályairól szóló 373/2021. (VI. 30.) Korm. rendelet.

Mint fent említettük azonban, ezen jogszabályok általánosságban tartalmazzák a platformokon és a platformok által végzett tevékenységekre vonatkozó szabályokat, ezért részletes elemzésüktől

---

¹ 2000/31/EK irányelv, 12-14. cikkei

jelentésünkben eltekintünk. (Megjegyezzük, hogy a fenti példalózó felsorolásból kivételt jelenthet az Ekertv., amely – többek között – konkrét rendelkezéseket tartalmaz a platformokra, mint közvetítő szolgáltatókra is alkalmazandó értesítés-eltávolítási eljárásra, valamint a videómegosztóplatform-szolgáltatásokra. Tekintettel arra azonban, hogy az értesítés-eltávolítási eljárások tekintetében a hazai gyakorlat egységesnek mondható², valamint arra, hogy az Ekertv. szinte változatlan formában ültette át a videómegosztóplatform-szolgáltatókra vonatkozó irányelvet, ezért ezen szabályok részletes ismertetésétől szintén eltekintünk.)

Figyelemmel az internetes kereskedelem folyamatosan növekvő súlyára, valamint az interneten keresztül folytatott tevékenységekkel együtt járó számos problémára, természetesen a magyar hatóságok is foglalkoznak a platformszabályozás szükségességének kérdésével.³⁴

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság platformokra irányuló fokozódó figyelme mellett, a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (NAIH) is több esetben foglalkozott a platformokon keresztül folytatott (adatkezelési) tevékenységek vizsgálatával,⁵ valamint a Gazdasági Versenyhivatal (GVH) is több esetben foglalkozott a platformok által elkövetett versenyjogi visszaélésekkel.⁶⁷ Ezen ügyek részletesebb elemzése a jogalkalmazói gyakorlatot vizsgáló jelentésünkben található.

2. NEMZETKÖZI LEGJOBB GYAKORLATOK, JOGSZABÁLYI ÉS INTÉZMÉNYI KÖRNYEZET

2.1 Bevezető

Az online platformok üzemeltetőinek felelőssége tipikusan az alábbi szempontok szerint jellemezhető: i) a felhasználók által közzétett tartalmakért való felelősség, ii) az adatvédelmi és a magánélet védelmére vonatkozó jogszabályi rendelkezések szerinti felelősség, iii) a szellemi tulajdonjogi, különösen a szerzői jogi felelősség, valamint iv) a versenyjogi, fogyasztóvédelmi jogsértésekért való felelősség. Egyre jelentősebb szempontot élvez továbbá az online platformok önszabályozása, amelyet több kormányzat is a megfelelő jogszabályi környezet kialakítása révén ösztönöz.

A fentiek tükrében nem meglepő, hogy ezek a felelősségi körök egyre inkább összhangba kerülnek az online platformok növekvő jelentőségével és ezek üzemeltetőinek hatalmával együtt járó társadalmi kockázatokkal, veszélyekkel. A fentiek szerinti főbb felelősségi köröket figyelembe véve tehát a felhasználók által közzétett tartalmakért való felelősség kizárólag az egyének alapvető jogainak – például a véleménynyilvánítás szabadságának – védelmét célzó intézkedések mentén érvényesülhet, de hangsúlyt kell élvezzen ennek kapcsán a kirekesztő, gyűlöletkeltő tartalmak, valamint az álhírek terjedése elleni küzdelem is.

Ezen túlmenően a szellemi tulajdon védelme is kiemelt szempontot képez, például a szerzői jogok megsértésével kapcsolatos felelősség területén, amennyiben a szerzői jog által védett műveket (például: fényképeket vagy videókat) tesznek közzé a platformokon.

Az adatvédelmi és a magánélet védelmére vonatkozó jogszabályok szerinti felelősség pedig e körben a személyes adatok platformokon keresztüli gyűjtésére, feldolgozására és továbbítására vonatkozik, akár közvetlenül az online platform üzemeltetője vagy azok felhasználói, akár más weboldalon a platformhoz vagy üzemeltetőjéhez kapcsolódó cookie-k és közösségi pluginok használata révén.

A felelősség kiterjed mindemellett a platform általános szerződési feltételeinek megfelelőségével kapcsolatos kérdésekre is (bár ez természetesen a kötelmi jogi szempontok vizsgálatát, érvényesülését is igényli).

² Ld. pl. Fővárosi Ítéltábla Pf.21677/2014/4/II. sz. ítélete; Kúria Pfv.IV.20.248/2015/9. sz. ítélete; Fővárosi Ítéltábla 17.Pf.20.449/2016/3-II. sz. ítélete; Kúria Pfv.IV.22.015/2017/7. sz. ítélete

³ <https://hirlevel.egov.hu/2022/10/02/nemzeti-media-es-hirkozlesi-hatosag-nmhh-rohamosan-terjednek-a-gyermekeket-veszelyeztető-online-kihivasok/>

⁴ https://nmhh.hu/cikk/229831/Elesedik_az_alhitek_elleni_kuzdelem_mi_sem_maradhatunk_ki_belole

⁵ Ld. pl. https://www.naih.hu/files/Tajekoztato_kozossegi_mediaban_megosztott_tartalmakrol.pdf

⁶ https://www.gvh.hu/sajtoszoba/sajtokozlomenyek/2018_as_sajtokozlomenyek/lenyeges_informaciok_elhallgatasa_miatt_kapott_bir

⁷ https://www.gvh.hu/sajtoszoba/sajtokozlomenyek/2019_es_sajtokozlomenyek/12-milliard-ft-birsagot-szabott-ki-a-gazdasagi-versenyhivatal-a-facebook-ra

Végül pedig napjainkban különösen fontos szempontot élvez a versenyjogi és fogyasztóvédelmi megfelelés, amely kiterjed többek között a platform üzemeltetőjének erőfölényére, és az azzal való esetleges visszaélésre, valamint a fogyasztókkal szemben tanúsított tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok tilalmára.

Az online platformszolgáltatók felelősségével kapcsolatos megnövekedett szabályozói érdeklődést jól példázzák a 2021. februárjában az Európai Parlamenti Kutatószolgálat által közzétett, online platformszolgáltatók felelősségére vonatkozó vizsgálatának eredményei,⁸ amelyet az alábbi táblázatban foglaltunk össze:

---

⁸ 'Liability of online platforms', Panel for the Future of Science and Technology prepared for the European Parliament, February 2021. ISBN 978-92-846-7499-2

Szabályozási terület	Releváns európai uniós jogforrások	Érintett személyek és szolgáltatások	Javasolt intézkedések	Témába tartozó ajánlások és egyéb közlemények	Önszabályozási szempontok
Az illegális online tartalmak elleni küzdelem	2000/31/EK irányelv (e-kereskedelmi irányelv/ECD)	Információs társadalommal összefüggő szolgáltatások	Felelősség alóli mentességek (például: egyszerű adatátvitel és hozzáférés-biztosítás, gyorsítótárolás és tárhelyszolgáltatás esetén)	Az Európai Parlament állásfoglalása az online platformokról és a digitális egységes piacról. A Bizottság közleménye, fellépés a jogellenes online tartalmak ellen, COM(2017) 555 A Bizottság ajánlása az illegális online tartalom hatékony kezelésére irányuló intézkedésekről C(2018) 1177	-
Média jog	Az (EU) 2018/1808 irányelvvel módosított 2010/13/EU irányelv az audiovizuális médiaszolgáltatások nyújtásáról (audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv)	Video-megosztó platform szolgáltatások	Eljárási elszámoltathatóság	-	-
Online kalózkodás, szellemi tulajdon és szerzői jogok megsértése	A digitális egységes piacon a szerzői és a szomszédos jogokról szóló (EU) 2019/790 irányelv	Online tartalmegosztó szolgáltatások	Mentesség a felelősség alól adott esetben	-	Online reklámok és a szellemi tulajdonjogok, valamint a hamisított áruk internetes értékesítésével kapcsolatos szempontok
	A szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről szóló 2004/48/EK irányelv Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló 2001/29/EK irányelv	Információs társadalommal összefüggő szolgáltatás	Ideiglenes intézkedés, illetve biztosítási intézkedés	-	-

Gyermekvédelem	2011/93/EU irányelv a gyermekek szexuális bántalmazása, szexuális kizsákmányolása és a gyermekpornográfia elleni küzdelemről	Gyermekek és fiatalok	Blokkolási és eltávolítási intézkedések	A Gyermekek Számára Jobb Internetet célzó Európai Stratégia. Biztonságosabb internetközpontok és szövetség a kiskorúak hatékonyabb online védelmében	-
	Az (EU) 2018/1808 irányelvvel módosított 2010/13/EU irányelv az audiovizuális médiaszolgáltatások nyújtásáról (audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv)	Video-megosztó platform szolgáltatások által érintett személyek	Eljárési elszámoltathatóság	A gyermekek szexuális zaklatása elleni Globális Szövetség és a WeProtect globális szövetség	-
Illegális gyűlöletbeszéd elleni küzdelem	A Tanács 2008/913/IB kerethatározata a rasszizmus és az idegengyűlölet egyes formái és megnyilvánulásai elleni, büntetőjogi eszközökkel történő küzdelemről	A tagállamokra vonatkozó kötelezettségek	-	-	Magatartási kódex az illegális online gyűlöletbeszédrel szembeni fellépésről (2016)
	Az (EU) 2018/1808 irányelvvel módosított, az audiovizuális médiaszolgáltatások nyújtásáról szóló 2010/13/EU irányelv (audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv)	Videomegosztó platform szolgáltatások	Eljárési elszámoltathatóság	-	-
	További példák a tagállami jogból: Németország: A 2017. október 1-jei hálózati végrehajtási törvény (NetzDG) Franciaország: Loi n.2020-766 du 24 Juni 2020 visant a lutter contre les contenus haineux sur internet	Közösségi média platformok és üzemeltetőik	Eljárési elszámoltathatóság	-	-
Dezinformáció és választási manipuláció	További példák a tagállami jogból: Németország: A 2017. október 1-jei hálózati végrehajtási törvény (NetzDG) Franciaország: Loi n.2020-766 du 24	Közösségi média platformok és üzemeltetőik	Eljárési elszámoltathatóság	A Bizottság közleménye, Európai megközelítés az online félretájékoztatás kezelésére, COM/2018/236 végleges verzió	Gyakorlati kódex a dezinformációról (2018)

	Juni 2020 visant a lutter contre les contenus haineux sur internet				
Terrorista tartalom (terrorcselekmény elkövetésére való felhívás)	(EU) 2017/541 irányelv a terrorizmus elleni küzdelemről	Általános (a tagállamokra vonatkozó kötelezettség, az online platformokat nem említi)	Blokkolási és eltávolítási intézkedések	A Bizottság ajánlása az illegális online tartalom hatékony kezelésére irányuló intézkedésekről C(2018) 1177	EU Internet Fórum
	Az (EU) 2018/1808 irányelvvel módosított, az audiovizuális médiaszolgáltatások nyújtásáról szóló 2010/13/EU irányelv (audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv)	Videomegosztó platformszolgáltatások	Eljárási elszámoltathatóság	A Bizottság javaslata a terrorista tartalmak online terjesztésének megakadályozásáról szóló rendeletről	/
Termékfelelősség	A Tanács 85/374/EGK irányelve a hibás termékekért való felelősségre vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről (termékfelelősségi irányelv)	Gyártók, importőrök, forgalmazók, szállítók	Felelősség a hibás és nem biztonságos termékekért	-	Termékbiztonsági vállalás
	Az (EU) 2019/1020 rendelet a piacfelügyeletről és a termékek megfeleléségéről	Információs társadalommal összefüggő szolgáltatások nyújtói	Értesítés és intézkedés	-	-
Szerződéses (kötelmi jogi) felelősség	P2C - általános fogyasztóvédelmi jog	Kereskedők	Tiltott gyakorlatok/feketelisták	ELI online platformokra vonatkozó modellszabályok	-
	P2B - Az (EU) 2019/1150 rendelet az online közvetítői szolgáltatások üzleti felhasználói tekintetében alkalmazandó tisztességes és átlátható feltételek előmozdításáról	Online közvetítői szolgáltatások és online keresőmotorok	Átláthatóság és eljárási elszámoltathatóság	-	-
	C2C - általános polgári jogi rendelkezések a szerződéskötésről, a szerződés teljesítéséről és a szerződésszegések esetén alkalmazandó jogorvoslatokról	-	Szerződéskötés Teljesítés A szerződésszegés esetén alkalmazandó jogorvoslati lehetőségek	-	-
Adatvédelem	(EU) 2016/679 sz. Általános Adatvédelmi Rendelete (Európai Általános Adatvédelmi Rendelet/GDPR)	Adatkezelők/ adatfeldolgozók	A személyes adatok hatékony védelméhez, mint alapvető joghoz fűződő jogok és kötelezettségek	-	-

			A beépített és alapértelmezett adatvédelem Adatbiztonság		
	2002/58/EK irányelv az elektronikus hírközlési ágazatban a személyes adatok kezeléséről, feldolgozásáról és a magánélet védelméről (elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv)	Elektronikus hírközlési szolgáltatások/digitális mobilhálózatok	A személyes adatok kezelésének biztonsága Adatvédelmi incidensekről történő értesítés A kommunikáció titkossága	A Bizottság javaslata az elektronikus hírközlésben a magánélet tiszteletben tartásáról és a személyes adatok védelméről szóló rendeletről	/

*2021 februári adatok alapján

Az online platformokra vonatkozó fenti táblázatban szereplő jogszabályok többsége kapcsán megemlítendő, hogy azok szintén csak közvetve szabályozzák a platformokat. A közeljövőben azonban várható a platformokra fókuszáló európai uniós szabályozási törekvések erősödése. E körben említendő különösen a Digitális Szolgáltatásokról szóló Törvény (DSA), amely ellentétben a korábbi szabályozói megközelítéssel, már nem csak a jogellenes/káros tartalmak terjesztésének megakadályozására, hanem magának a platformnak a működésére és az üzemeltető felelősségére is összpontosít. A felelősség e kétoldalú terjedelmének felismerése vezette az EU-t arra, hogy két részből álló szabályozási reformot javasoljon. A DSA célja így az online platformok közvetítői szerepének, valamint az üzemeltetők felelősségének szabályozása annak érdekében, hogy biztosítsák az egyes felhasználók alapvető jogainak érvényesülését, valamint a lehetséges körben megvédjék azokat, akik potenciálisan károsodásnak és jogellenes tevékenységnek vannak kitéve (ideértve különösen a gyermekeket és a fiatalokat).

Az újabb európai uniós jogalkotás vívmányai között említendő még a Digitális Piacokról szóló Törvény (DMA) is, amely az online platform magatartásának szabályozására, a platformok üzemeltetőinek kapuőr szerepére és az ezzel kapcsolatos gyakorlatának szabályozására összpontosít.

2.2 A platformszabályozással kapcsolatos kiemelt problémák

Mielőtt rátérnénk az online platformokra jelenleg alkalmazandó külföldi szabályozásra, első körben érdemes összefoglalni, hogy miért is tartották szükségesnek a DSA és a DMA létrehozását. Az Európai Bizottság a DSA-ra⁹ és a DMA-ra¹⁰ vonatkozó javaslatát kísérő hatásvizsgálatában – többek között – a következő problémaokokat azonosította, amelyek a vonatkozó szabályozás újragondolását teszik szükségessé:

- i) "A magáncégek olyan alapvető döntéseket hoznak, amelyek jelentős hatással vannak a felhasználókra és jogaikra";
- ii) "A kiemelten nagy látogatottságú platformok "nyilvános terek" szerepét tölthetik be";
- iii) "Jogi széttagoltság";
- iv) "Szabályozási hiányosság: a rendszerszintű problémákat nem kezelik megfelelően";
- v) "Jogi bizonytalanságok és ellentmondásos ösztönző intézkedések";
- vi) "Korlátozott együttműködés a tagállamok között és a bizalom hiánya".

Mindezek tükrében kell megvizsgálnunk a jogalkotó és szabályozó hatóságok által létrehozott, illetve felvázolt szabályozási keretrendszert és kell értékelnünk az általuk alkalmazott, illetve megkövetelt intézkedéseket és útmutatásokat.

Általánosságban elmondható, hogy miután kizártuk az egyéni alapjogok védelmét célzó jogszabályokat, két nagy terület marad: a versenyjog és az egyéb ágazatspecifikus jogszabályok, mint például az adatvédelmi vagy a fogyasztóvédelmi jogszabályok.

2.3 Szabályozás és versenyjog

Az online platformokat jelenleg uniós szinten a Bizottság felügyeli az EUMSZ 101. és 102. cikke alapján. E jelentés keretein belül nincs lehetőség e cikkek részletes elemzésére, ehelyett néhány olyan szempontra összpontosítunk, amelyek a témába vágó európai uniós jogszabályok online platformokra történő alkalmazása során irányadók, valamint arra, hogy e jogszabályokat hogyan is alkalmazzák, az új technológiákra is figyelemmel.

Az egyik jellemző, amit nem lehet figyelmen kívül hagyni, az az online platformok növekedési tendenciája, valamint azon további jellemzőjük, hogy rapid módon terjeszkednek a szomszédos és feltörekvő piacokon. Ez ahhoz vezet, hogy az online platformokat hatalmas, megkerülhetetlen és összekapcsolt platformként érzékeljük, amely azonban a gyakorlatban jellemzően nem felel meg az "erőfölény" versenyjogi meghatározásának. A probléma nagy része abból ered, hogy a versenyhatóságok sokszor túl szűken vagy túl tágan határozzák meg adott esetben az érintett piacot,

⁹ SWD(2020) 348 final, Commission Staff Working Document, Impact Assessment accompanying the document Proposal for a Regulation of the European Council on a Single Market for Digital Services and amending Directive 2000/31/EC

¹⁰ SWD(2020) 363 final, Commission Staff Working Document, Impact Assessment Report accompanying the document Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on contestable and fair markets in the digital sector (Digital Markets Act)

és nem veszik megfelelően figyelembe a platformok jövedelmezőségének vagy üzleti modelljének többoldalú jellegét.¹¹ Emellett kérdéses, hogy vannak-e olyan további körülmények, amelyek mellett egy piacot elszigetelten lehet vizsgálni, vagy mindig figyelembe kell venni a további, kapcsolt piacok közötti kölcsönhatást.¹² Ennek kapcsán szintén kiemelendő, hogy az online platformok általában profitorientált és "ingyenes" szolgáltatások keverékét kínálják. Ennek tényét azonban jellemzően figyelmen kívül lehet hagyni, mert általában nem történnek közvetlen tranzakciók a felhasználók között (például: a Google böngészőprogramja ingyenesen használható, a szolgáltatásokat jelentős részben reklámbevételekből finanszírozzák, de a kereső felhasználók nem lépnek kapcsolatba egymással, és nincs közvetlen kapcsolatuk a hirdetőkkel sem). A platform üzemeltetője azonban mindkét oldalon jelentős szerepet játszik a piacokon (így az online keresőszolgáltatások piacán és az online hirdetések piacán is).¹³ Ezt tovább bonyolítják az online platformok egyéb sajátosságai: így általában ezek a szolgáltatások vagy a vonatkozó termékek újak vagy fejlődőek, így gyakran nehezen értelmezhetők a fogyasztók által régebb óta használt termékekkel összehasonlítva (különösen ideértve a digitális termékeket és szolgáltatásokat); az online platformok és a hirdetők által kínált tartalmak kapcsolata gyakran átláthatatlan, a szolgáltatásokat és termékeket pedig gyakran együttesen, összekapcsoltan vagy egymásra vonatkoztatva nyújtják (például: a platform bizonyos funkcióinak igénybevétele személyre szabott hirdetések mellett). A fentiekén túl a platformok több különböző lehetőséget kínálnak a felhasználók közötti interakcióra, melyek gyakran szabályozatlanok, vagy csak általánosnak mondható magatartási szabályokat rögzítenek a szolgáltatók (például: alapvető online viselkedési szabályok, jelentéstétel előírását). Az Európai Bizottság éppen e tényezők miatt látta szükségesnek a DMA és a DSA megalkotását, amelyek segítséget nyújtanak majd az egységes szabályozás kialakításában az online platformok területén.

2.3.1 Németország

Szabályozás:

2021 januárjában hatályba lépett a német versenytörvény (GWB) módosítása, amely a 19a. szakaszban kibővítette a digitális vállalkozásokkal szembeni beavatkozási lehetőségeket, különösen a jelentős piaci erővel rendelkező vállalkozásokkal szemben.¹⁴ A módosítás indoklásaként a Szövetségi Kartellhivatal elnöke kifejtette, hogy a digitális gazdaság dinamizmusa és a jelentős látogatottságú platformok gyors növekedése szükségessé teszi, hogy a hatóság gyorsabban és hatékonyabban tudjon beavatkozni. Az újításnak hála a hatóság a jövőben képes lesz arra, hogy a nagy technológiai cégek bizonyos típusú viselkedését korábban, azaz még azelőtt megtilthassa, hogy a jogsértés megvalósulhatna. A hatóságnak az új rendelkezésnek hála lehetősége lesz arra, hogy proaktívan beavatkozzon a szükséges mértékben, amely döntően hozzájárulhat a jelentős online platformok visszaélésszerű gyakorlatának megfékezéséhez.

Az új törvény-módosítás értelmében a Bundeskartellamt a korábbinál hamarabb beavatkozhat, ha a nagy online platformok veszélyeztetik a versenyt, különösen bizonyos magatartásformák előzetes megtiltásával. Ezek a rendelkezések elsősorban azokra a vállalatokra vonatkoznak, amelyek "stratégiai helyzetük és erőforrásaik miatt a verseny szempontjából különösen fontosak a piacon",¹⁵ ami azt jelenti, hogy a szabályozás aszimmetrikusan vonatkozik a különböző szintű platformokra. Ezen túlmenően a jogi eljárás jelentősen egyszerűsödött. A Szövetségi Kartellhivatal ellen a 19a. szakasz kapcsán benyújtott panaszokról közvetlenül a Szövetségi Bíróság fog dönteni, az elsőfokú bíróság kihagyásával, abban a reményben, hogy lerövidül a bírósági eljárás időtartama, amelynek kapcsán az eljárásjogi szabályozást az elmúlt időszakban számos negatív kritika érte. A módosítás mostantól jogalapot biztosít a vállalkozásoknak nyújtott informális tanácsadásra is.

Továbbá az "erőfölénnyel való visszaélés" fogalom meghatározása és a kapcsolódó rendelkezések is kibővültek, kifejezetten hivatkozva az "internet-specifikus" kritériumokat: a verseny szempontjából releváns adatokhoz való hozzáférést és a közvetítői erőt figyelembe kell venni minden ilyen értékelés során. Szintén érdekes, hogy az online platformszolgáltatók közötti piaci erő kiegyenlítését célozva a

¹¹ 'Working Paper – Market Power of Platforms and Networks', Bundeskartellamt. [2016] B6-113/15

¹² May 2019 – Market Definition and Market Power in the Platform Economy 20/93. https://cerre.eu/wp-content/uploads/2020/08/2019_cerre_market_definition_market_power_platform_economy_lowres.pdf

¹³ Online Platforms and the EU Digital Single Market, EComomics

¹⁴ Uo.

¹⁵ 'Digital Markets Act: Perspectives in (inter)national Competition Law', Background Paper – Working Group on Competition Law, 7 October 2021

Szövetségi Kartellhivatal elrendelheti, hogy a függő vállalkozásoknak ésszerű díj ellenében adathozzáférést biztosítsanak, és beavatkozhat olyan helyzetekben, amikor a platformpiac feletti irányítást egy nagy platformszolgáltató látszik megszerezni.

Joggyakorlat:

2019-ben a német Szövetségi Kartellhivatal ("FCO") innovatív módon az adatvédelmi elvárásokkal összhangban alkalmazta a versenyjogi szabályokat, amikor megállapította, hogy a Facebook visszaélt erőfölényével. Az FCO különösen a német versenyjog és az európai adatvédelmi jogszabályi rendelkezéseket alkalmazta annak alátámasztására, hogy a Facebook mint adatmonopólium felett rendelkező, jelentős látogatottságú online platformszolgáltató, erőfölényben van a német közösségi médiapiacra, és adatvédelmi feltételeinek alkalmazása – amelyek sértik a GDPR-t – erőfölénnyel való visszaélésnek minősülnek. A Facebook erőfölényére hivatkozva az FCO azzal érvelt, hogy a feltételek elfogadása a "fogadd el vagy hagyd el" alapon azt jelenti, hogy a fogyasztók már nem önkéntesen járulnak hozzá az adataik gyűjtéséhez és további kezeléséhez. Meg kell jegyezni, hogy ez az ügy még folyamatban van, és a végső döntés még várat magára. Ugyanakkor az ügy azt is jelzi, hogy a nemzeti hatóságok egyre innovatívabbak annak biztosítása érdekében, hogy a jelenlegi szabályozás elég rugalmasan alkalmazható legyen a gyakorlatban a domináns online platformok negatív hatásainak kiküszöbölésére.¹⁶

A Bundeskartellamt 2013-ban, 2018-ban és 2020-ban is eljárást indított az Amazon ellen, mert hátrányos üzleti feltételek és potenciális árszabályozási mechanizmusok alkalmazásával megtiltotta a platformján működő online kiskereskedőknek, hogy máshol olcsóbban kínálják termékeiket. Ezen eljárások eredményeként az Amazon módosította európai gyakorlatát, nagyobb figyelmet tanúsítva a platformon tevékenykedő eladók jogai védelmének. Ez azzal a tendenciával áll összhangban, hogy a proaktív nemzeti hatóságok képesek rá és lehetőségük is van arra, hogy nemzetközi szinten változást érjenek el. Ez egyúttal azt is bizonyítja, hogy folyamatos felügyeletre van szükség annak biztosítása érdekében, hogy az online platformok megváltoztassák jogsértő magatartásukat, és más módon se éljenek vissza a pozíciójukkal.¹⁷

2021-ben a Bundeskartellamt új versenyjogi szabályai alapján eljárást indított a Google Németország, a Google Írország és az Alphabet Inc. ellen (a fentiekben leírtak szerint). Ennek eredményeként megállapította, hogy "a Google üzleti modellje nagymértékben a felhasználókkal kapcsolatos adatok feldolgozására épül. A Google a verseny szempontjából releváns adatokhoz való megalapozott hozzáférése miatt stratégiai előnyt élvez, ezért alaposan szükséges megvizsgálni a vállalat adatkezelési feltételeit. Ebben az összefüggésben kulcsfontosságú kérdés, hogy a Google szolgáltatásait igénybe venni kívánó fogyasztóknak megfelelő választási lehetőségük van-e arra vonatkozóan, hogy a Google hogyan használja fel az adataikat."¹⁸ A hatóság konkrétan azt fogja elemezni, hogy a Google általános szerződési feltételei milyen mértékben adnak lehetőséget a széleskörű, összetett adatkezelési műveletekre, és kijelentette, hogy iránymutatást kíván adni és tisztázni kívánja, hogy a Google adatkezelési gyakorlata hogyan vonatkozik a harmadik fél weboldalai és alkalmazásai által szerzett adatokra, majd végül arról dönt, hogy a fogyasztók valóban élhetnek-e tényleges választási lehetőséggel személyes adataik kezelésével kapcsolatban. Egyértelmű, hogy a Bundeskartellamt az egyik legaktívabb hatóság ezen a téren, amely megpróbálja kezelni az online platformok és a fogyasztók közötti hatalmi egyensúlyhiányt, a platformok működésének hatását feltárva. Emellett határozott lépéseket tesz a német versenyjog új szabályainak kialakítása és alkalmazása terén is.

2.3.2 Egyesült Királyság

Szabályozás:

2020 márciusában felkérték a Versenypiaci Hatóságot (CMA), hogy hozzon létre egy Digitális Piac Munkacsoportot, amely tanácsot ad a kormánynak a digitális piacra jellemző versenyrendszer

¹⁶ <https://link.springer.com/article/10.1007/s10657-022-09727-8#:~:text=The%20E2%80%9CFacebook%E2%80%9D%20decision%20of%20the,in%20a%20competition%20law%20decision.>

¹⁷ https://www.bundeskartellamt.de/EN/Economicsectors/Digital_economy/digital_economy_node.html

¹⁸ https://www.internationale-kartellkonferenz.de/SharedDocs/Meldung/EN/Pressemitteilungen/2021/25_05_2021_Google_19a.html?nn=7753826

kialakítása és bevezetése kapcsán. Ennek a rendelkezésnek a célja, hogy leküzdje a hálózati hatásokkal, méretgazdaságossági előnyökkel és az adatokhoz való egyenlőtlen hozzáféréssel kapcsolatos akadályokat a digitális piacokon. A munkacsoport különösen egy Digitális Piacokkal foglalkozó Egység létrehozását javasolta, amely a következő kulcsfontosságú elvekre összpontosító szabályozási keretet hozna létre¹⁹:

- i) Megalapozottság és hatékonyság: a bizonyítékok azt mutatják, hogy az online platformok szabályozásának az "egy méretre szabott" megközelítése káros lehet. Ez egyben az online platformszolgáltatók közötti egyenlőtlenségekre is utal, amit a piac magas belépési korlátjai és az adatokhoz való egyenlőtlen hozzáférés is erősítenek.
- ii) Arányos és célzott: a szabályozásnak arányosnak kell lennie, és célzottan az egyes problémás területekre kell irányulnia. Ennek talán megfelelhet a GWB módosításokba beépített aszimmetrikus szabályozás is. A Munkacsoport által javasolt szabályozási rendszer ugyanakkor "a legnagyobb erőt képviselő digitális vállalkozásokkal" foglalkozik. Annak eldöntéséhez, hogy egy digitális vállalkozás megfelel-e a szükséges küszöbértéknek, bizonyítékokon alapuló gazdasági értékelése szükséges annak, hogy az adott vállalkozás "stratégiai piaci státusszal" rendelkezik-e. A stratégiai piaci státusszal rendelkező vállalkozásokra magatartási kódex alkalmazandó, ex-ante beavatkozások lehetnek szükségesek (például a személyes adatok mobilitásának és az adatokhoz való hozzáférésnek a megkövetelése, a verseny és az innováció lehetőségeinek megnyitása), továbbá adott esetben fúziós szabályokat is alkalmazni kell.
- iii) Nyíltság, átláthatóság és elszámoltathatóság: a Munkacsoport megállapította, fontos, hogy egyes, kiemelt súlyú döntések meghozatala előtt a vállalkozások konzultáljanak a nyilvánossággal, és a meghozott döntéseikért felelősségre vonhatók legyenek. Ezzel az elvvel alátámasztható, hogy a Munkacsoport az elrettentést a szabályok betartásának hiteles eszközeként határozta meg, ami szigorúbb és kiszámíthatóbb szankciókhoz vezet.
- iv) Proaktivitás és előre tekintés: a Bundeskartellamhoz hasonlóan a Munkacsoport is egyre nagyobb hangsúlyt fektet arra, hogy a károk bekövetkezését megelőzzék, és ne csupán utólagos érvényesítésre törekedjenek.
- v) Koherencia: a Munkacsoport végül azt ajánlotta, hogy népszerűsítsék a más szabályozási rendszerekkel való koherenciát, belföldön és nemzetközileg, például a Digitális Szabályozási Együttműködési Fórumon keresztül. Az EU-hoz hasonlóan a Munkacsoport is felismerte a legnagyobb online platformok globális, több joghatóságra kiterjedő terjeszkedésével kapcsolatos nehézségeket. Ezért a Munkacsoport felajánlotta, hogy együttműködik más ügynökségekkel annak érdekében, hogy lehetőség szerint közös elveket és összehangolást alakítson ki, többek között kölcsönös információmegosztási megállapodások révén.²⁰

A fenti elvek viszonylag magas szintű célkitűzéseket fogalmaznak meg, és ezt a rugalmas megközelítést a jövőbeni vonatkozó jogalkotásban is tükröztetni kívánja a Munkacsoport, amelynek célja, hogy a gyakorlatban lehetővé tegye a célkitűzések személyre szabott alkalmazását, a platform piaci helyzetéhez és üzleti modelljéhez igazodva.

Joggyakorlat:

A CMA, akárcsak a Bundeskartellamt, hagyományosan intervencionista megközelítést alkalmaz a versenyjogi szabályok alkalmazása során, ideértve az online platformok szabályozását is. Ennek tükrében az elmúlt évtizedben a CMA számos esetben fellépett az online platformok jogsértő tevékenysége ellen; így 2014-ben az online platformok által használt paritásos megállapodásokat vizsgálta, 2015-ben a 'fogyasztói adatok kereskedelmi célú felhasználása' és az 'online vélemények és ajánlások' témakörében folytatott vizsgálatot és tett jelentést, továbbá a németországi Fogyasztóvédelmi Hálózat felhasználásával végrehajtási intézkedéseket dolgozott ki az alkalmazásplatformok ellen az engedély nélküli alkalmazáson belüli vásárlások vagy a gyermekeket vásárlásra ösztönző alkalmazások miatt, emellett ugyanezen évben vizsgálatot folytatott a másodlagos jegyértékesítési, csoportos vásárlási, árösszehasonlító és affiliate marketing platformok ellen.²¹

¹⁹ 'A new pro-competition regime for digital markets', Advice of the Digital Markets Taskforce', CMA 135. December 2020.

https://assets.publishing.service.gov.uk/media/5f5ce7567e90e07562f98286c/Digital_Taskforce_Advice.pdf

²⁰ 'Online platforms and digital advertising', Market study final report, 1 July 2020.

https://assets.publishing.service.gov.uk/media/5efc57ed3a6f4023d242ed56/Final_report_1_July_2020_.pdf

²¹ https://ec.europa.eu/information_society/newsroom/image/document/2016-7/uk_cma_annexa_14047.pdf

A CMA 2020-ban közzétette az online platformokról és a digitális reklámról szóló piaci tanulmányát, amelyben hangsúlyozta, hogy még a jelenlegi versenyrendszer fényében is "komoly versenyjogi aggályok" merülnek fel, amelyek az ágazatban az innováció és a fogyasztói választék csökkenése, valamint a költségek növekedése révén közvetlenül érintik a fogyasztókat. A CMA a következő korrekciós intézkedéseket emelte ki a piaci verseny helyreállítása érdekében az online platformokon, különösen a digitális hirdetési piacon: korlátozni javasolta a Google-t abban a tekintetben, hogy a felhasználók eszközein alapértelmezett keresőmotor legyen, továbbá javasolta a Facebook kötelezését, hogy a felhasználóknak választási lehetőséget biztosítson arra vonatkozóan, hogy személyre szabott hirdetéseket kapjanak, előírta az interoperabilitást, szabályozni javasolta a keresőmotorok tekintetében a felhasználói adatokhoz való harmadik fél általi hozzáférést, és működési elkülönítést irányzott elő a vertikálisan integrált digitális hirdetési ellátási láncok érdekellentéteinek megelőzése érdekében. A jelentést általánosságban dicséret fogadta, arra tekintettel, hogy átfogó képet ad az online platformok versenyjogi szabályozásával kapcsolatos kihívásokról. A jelentés ugyanakkor nem irányoz elő teljes körű piaci felülvizsgálatot, e helyett inkább közvetlen, az adott eset sajátosságaira fókuszáló kormányzati beavatkozást sürget. Egyes kommentátorok pedig aggodalmukat fejezték ki amiatt, hogy a fogyasztókra leselkedő veszélyek ilyen egyértelmű megerősítése ellenére nem történtek azonnali intézkedések.²²

Ennek ellenére néhány érdekes azonnali intézkedést lehet azonosítani. A jelentésben a CMA "példa nélküli, a különböző brit szabályozó szervek közötti kölcsönös együttműködésre" szólít fel, a CMA, az Információs Biztos Hivatala ("ICO") és az Ofcom között. Ez az online platformok szabályozása különböző aspektusainak elismerését mutatja, biztosítva a legjobb gyakorlatok és információk megosztását, amit egyesek "expanzív törekvésnek" neveztek.²³ Hasonlóképpen, 2022-ben a CMA és az Ofcom közös nyilatkozatot adott ki az "online biztonság és verseny a digitális piacokon" címmel, amelynek célja az ilyen ügyek koherens megközelítésének biztosítása és a két rendszer közötti szinergiák megvalósítása.

Ezen túlmenően, ha a fent említett esetek egyikére, a CMA különösen figyelmet szentelt az online másodlagos jegyértékesítési platformoknak. Az egyik ilyen ügy 2012-ben indult, a CMA az Egyesült Királyság négy legnagyobb másodlagos jegyértékesítési platformját, a GET ME IN!, a Seatwave, a StubHub és a Viagogo-t vizsgálta. A platformok 2015-ben különböző kötelezettségvállalásokat tettek, a CMA pedig ezt követően lezárta a vizsgálatokat. Többek között a szolgáltatók javítottak a tájékoztatási gyakorlatukon, amely szerint a vásárlóknak előzetes tájékoztatást adnak a jegyre vonatkozó esetleges belépési és megtekintési korlátozásokról, továbbá arról, hogy a csomagban értékesített ülőhelyek együtt helyezkednek-e el, a jegy árában nem szereplő további díjak felmerülnek-e, továbbá a jegy eredeti értékéről és a kapcsolattartó e-mail címéről is. 2016-ban a CMA felülvizsgálta a kötelezettségvállalások betartását, és 2017-ben bejelentette, hogy végrehajtási intézkedéseket foganatosít a platformok ellen, mivel úgy találta, hogy a fogyasztóknak még mindig nem szolgálnak elegendő információt a működésükkel kapcsolatban.²⁴ Válaszul 2018-ban a négy platform közül három hivatalosan kötelezettséget vállalt a CMA által kért változtatások további végrehajtására. A negyedik platform, Viagogo ellen pedig a CMA bírósági végzés meghozatalát kérelmezte annak biztosítása érdekében, hogy a platform megfeleljen a fogyasztóvédelmi jogszabályoknak. A CMA 2019-ben és 2020-ban ismét felülvizsgálta, hogy a platformok megfelelnek-e a vonatkozó jogszabályi előírásoknak és korábbi vállalásaiknak, és további bírósági végzés meghozatala iránt nyújtott be kérelmet, amely a Viagogo megfelelésének független felülvizsgálatát írta elő, valamint párbeszédet folytatott a platformok üzemeltetőivel arról, hogy milyen további változtatásokat kell eszközölniük a gyakorlatukban. Mindez 2021-ben azzal zárult, hogy a CMA hivatalos ajánlásokat tett a kormánynak.

2.3.3 Egyesült Államok

Szabályozás:

Az Egyesült Államokban 2019 februárjában jött létre a Szövetségi Kereskedelmi Bizottság Technológiai Munkacsoportja, amelynek célja az online platformok versenyhelyzetének és magatartásának figyelemmel kísérése.²⁵ A Munkacsoport hatásköre kiterjed az online platformokra, a digitális

²² <https://chambers.com/articles/conclusions-from-the-cma-s-market-study-into-online-platforms-and-digital-advertising>

²³ <https://www.shearman.com/ja-jp/perspectives/2020/07/cma-signals-new-path-for-uk-clamp-down-on-big-tech>

²⁴ <https://www.gov.uk/government/news/cma-to-take-enforcement-action-on-secondary-ticketing-sites>

²⁵ <https://www.ftc.gov/news-events/news/press-releases/2019/02/ftcs-bureau-competition-launches-task-force-monitor-technology-markets>

hirdetésekre, a közösségi hálózatokra, a szoftverekre, az operációs rendszerekre és a streaming szolgáltatásokra is,²⁶ arra tekintettel, hogy a technológiai szolgáltatók egyre inkább átfogó módon kínálják ezen szolgáltatásokat, illetve élnek ezen technológiai megoldások összességével, és bár ezek a szolgáltatások, illetve megoldások számos esetben elkülönülnek egymástól, összességükben vizsgálva megmutatják e vállalatok valódi erejét és befolyását az ügyfelek fogyasztással, szolgáltatások igénybevételével kapcsolatos döntéseire.

Mindazonáltal kiemelendő, hogy az Egyesült Államok az online platformok szabályozása terén visszafogottan járt el az európai jogalkotóhoz képest, és számos esetben jellemzi nagyobb távolságtartás a piaci folyamatok alakulásától. Egyes kommentátorok odáig mennek, hogy a hatékony fellépés hiányát kritizálják, ami közvetlenül hozzájárult a DMA uniós elfogadásához, mondván, hogy az USA "korábban nem foglalkozott az internettel kapcsolatos szabályozói kérdésekkel [és] ez most a nemzetnek a nemzetközi szabályozói vezető szerepébe került... Az amerikai digitális platformokkal foglalkozó vállalatok, miután sokáig küzdöttek a hazai szabályozás ellen, most learathatják ennek az ellenállásnak a gyümölcsét. Más nemzetek által hozott szabályokkal kell majd együtt élniük - olyan szabályokkal, amelyek egyesek szerint protekcionista felhangokat hordoznak."²⁷ Ugy tűnik, hogy az Egyesült Államok ezen online platformszolgáltatók iránti tiszteletének eredményeképpen lemaradtak a nemzetközi szabályozásban. Egyértelmű, hogy az ilyen beavatkozásellenes politika nem alkalmazható az online platformok dominanciájának modern valóságára. Valójában az amerikai törvényhozók e történelmileg lassú reakciója lehet az oka annak, hogy az USA "nagyon gyorsan a digitális platformok szabályozatlanságát célzó konszenzustól a szabályozó hatóságok azon követeléseire felé mozdult el, hogy korlátozzák e platformok látszólag korlátlan hatalmát, akár kisebb vállalatokra való feldarabolásukkal, akár a digitális platformok által nyújtott tartalmak és szolgáltatások szigorú szabályozásával".²⁸

Az online platformok szabályozása területén kiemelendő a 2021 júniusában a Képviselőház által előterjesztett, öt új törvényjavaslatból álló törvénycsomag. Ezen javaslatok különálló, de egymást átfedő és ismétlődő rendelkezéseket tartalmaznak egy új szabályozási rendszer létrehozásáról, amely inkább a végrehajtási szabályok kidolgozottságára, illetve a bíróságok szerepére helyezi a hangsúlyt, szemben a kontinentális szabályozói megközelítéssel, amely döntően az ex ante szabályozásra fókuszál. A DMA-hoz hasonlóan ezen jogszabály-tervezetek is jellemzően három részre különíthetők el: i) a szabályozás hatálya alá tartozó digitális szolgáltatások típusainak meghatározása, ii) a szabályozás hatálya alá tartozó vállalkozások, küszöbértékek meghatározása, valamint iii) a tiltott gyakorlatok és kötelezettségek előírása. A fenti törvényjavaslatok által alkalmazott megközelítést ugyanakkor éles kritika is érte, különösen az alábbi szempontok miatt:

- i) Az adatok hozzáférhetősége: a DMA jellemzően nagyobb transzparenciát vár el a keresőszolgáltatást nyújtóktól. Az amerikai rendszer nem tartalmaz ezzel egyenértékű javaslatokat, tekintettel arra, hogy az amerikai megközelítés a fogyasztói érdekek figyelembevételével mellett a platformszolgáltatók szellemi tulajdonnal, valamint az adatkezelés feletti rendelkezéssel kapcsolatos érdekeit, és a platformpiacon lévő szabadpiaci verseny fenntartását is kiemelt érdekként veszi figyelembe.
- ii) Szolgáltatáskategóriák: az új amerikai szabályozási megközelítés nem rendeli a hirdetési szolgáltatásokat, a személyközi kommunikációs szolgáltatásokat (mint például a WhatsApp) vagy a felhőalapú operációs rendszereket a platformszolgáltatások hatálya alá. Ettől függetlenül az amerikai szabályozási rendszerben meghatározott szolgáltatáskategóriák általában tágabbak, mint az EU által előírtak. Ennek oka vélhetőleg, hogy e törvényjavaslatok kapcsán az elsődleges jogorvoslati lehetőség a bírósági út igénybevétele, az amerikai megközelítés pedig jellemzően számos esetben a bírói joggyakorlatra bízta egy-egy specifikus megoldás vagy technológia értelmezését az adott jogszabály viszonylatában.²⁹

²⁶ <https://news.bloomberglaw.com/us-law-week/insight-the-ftc-tech-task-force-answers-to-important-questions>

²⁷ <https://www.brookings.edu/blog/techtank/2022/03/29/u-s-regulatory-inaction-opened-the-doors-for-the-eu-to-step-up-on-internet/>

²⁸ <https://www.weforum.org/agenda/2019/05/digital-platforms-act-regulation-ebook/>

²⁹ Schnitzer, Monika and Crémer, Jacques and Crawford, Gregory S. and Dinielli, David and Fletcher, Amelia and Heidhues, Paul and Scott Morton, Fiona M. and Seim, Katja, International Coherence in Digital Platform Regulation: An Economic Perspective on the US and EU Proposals (August 9, 2021). Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3923604>

A fenti törvényjavaslatok közül különösen kiemelendő az ún. Choice and Innovation Online Act, amely hatályát tekintve a DMA-hoz áll legközelebb. A tervezet elismeri, hogy az online platformok egy kisebbsége kiemelten dominánssá vált az adott termékpiacokon, és új piacokra terjeszkedve erőteljes ökoszisztémákat alakít ki, erre tekintettel pedig a DMA-hoz hasonlóan egy gyors jogi eredményekre és szigorú szankciókra összpontosító rendszer létrehozását szorgalmazza.

Szintén említést érdemel a Digital Platform Commission Bill elnevezésű törvénytervezet³⁰, amely kifejezetten a digitális kereskedelmi platformokat (tehát olyan platformokat, amelyeken a fogyasztók egymástól vagy kereskedőktől vásárolhatnak árukat, vagy vehetnek igénybe szolgáltatásokat) szabályozná. A tervezet egyúttal létrehoz egy Federal Digital Platform Commission elnevezésű szervezetet, amely az FTC-hez hasonlóan széleskörű jogosítványokkal bírna a jogsértő vállalatok elleni minél hatékonyabb fellépés megteremtése érdekében. A hatóság valamennyi USA területén szolgáltatást nyújtó platform esetén eljárhat majd, továbbá iránymutatásokat, szabályokat alkothat, az esetleges jogsértés gyanúja esetén pedig széleskörű vizsgálati jogosítványokkal bír majd.

A törvénytervezet egyúttal lehetőséget teremt arra is, hogy a fenti hatóság a szisztematikus fontosságú digitális platformok (ún. „*Systematically Important Digital Platforms*”) esetén külön szabályokat vezessen be, ideértve adathordozhatósággal, az algoritmikus döntéshozatal megfelelőségével, átláthatósággal, kockázatértékeléssel és hozzáférhetőséggel kapcsolatos szabályokat.

Joggyakorlat:

Az amerikai joggyakorlatban az alkotmányos alapokra tekintettel kiemelt szempontot élvez az Első Alkotmánykiegészítés szerinti szólásszabadság védelme, továbbá a szabad verseny fenntartása és a szellemi tulajdon védelme, amelyek egyúttal az online platformok és a kapcsolódó szolgáltatások szabályozása tekintetében is korlátot jelentenek. Az online platformokkal szembeni tisztelet egyesek szerint "az állami túlkapásoktól való félelemből, a szólásszabadság iránti alkotmányos és kulturális elkötelezettségből, valamint a dinamikus vállalatok innovációs képességének korlátozásától való vonakodásból" ered.³¹ Ennek ellenére azonban az FTC korábban több esetben is fellépett a fogyasztók védelmében, akár a piaci versenyre jelentős hatással bíró döntések formájában is, és határozatokat hozott a gyermekek által az alkalmazásokon belüli vásárlások, a fuvarmegosztó platformok megtévesztő foglalkoztatási lehetőségekkel kapcsolatos állításai, a bosszúpornó és a tömegfinanszírozási platformok megtévesztő használata ellen is.³² Az FTC a kiemelkedő online platform szolgáltatók, köztük a Twitter, a Google, a Facebook, a Snapchat és az Ashley Madison ellen is fellépett az adatvédelemmel kapcsolatos jogsértések miatt, különösen az adatbiztonsági elvárásoknak történő meg nem felelés, az elégtelen adatvédelmi gyakorlatok kialakítása, vagy az adatok tárolásának módjára és időtartamára vonatkozó téves információkkal kapcsolatban. Az FTC ennek tekintetében jellemzően káralapú megközelítést alkalmaz, és az adott szolgáltató jogsértése által okozott kárra összpontosít. Ennek a káralapú megközelítésnek az egyik pozitívuma, hogy technológiásemleges és rugalmas szabályozás kialakítására ad alapot, amely folyamatosan fejlődő technológiai környezetben is alkalmazható. Ez azonban azt is jelenti, hogy az egyedi esetekből kevés iránymutatást lehet meríteni, és előfordulhat, hogy az FTC nem megy elég messzire a fogyasztók védelmében és a szélesebb körű közérdekű aggályokra történő válaszadásban.

Mindemellett azonban – az Egyesült Államok föderális megközelítésére tekintettel – jelentős eltérések tapasztalhatók az egyes államok általi megközelítésben a platformszolgáltatók helyi szintű szabályozása esetén. Jellemzően például a platformszolgáltatók nem kötelesek elszámolni az online hirdetések vásárlása és értékesítése, valamint a célközönség megválasztása és elérése tekintetében, annak ellenére sem, hogy tagállami szinten is a közelmúltban számos átláthatóság megteremtésével kapcsolatos jogszabályi kezdeményezés történt.³³ Mindemellett azonban az egyes állami hatóságok több esetben is fokozott figyelmet fordítottak az online platformszolgáltatók általi jogsértő gyakorlatok feltárására, és a fogyasztók vagy a piaci szereplők jogainak védelme érdekében eljárást indítottak a szolgáltatókkal szemben. Az egyik ilyen példa az Alphabet Inc. és a Google ellen Texasban indított eljárás, amelyet a texasi főügyész 47 másik állammal és Puerto Ricóval együtt indított az online

³⁰ <https://www.medianama.com/wp-content/uploads/2022/05/DC68CD6481E262D668211395ABEA0EE2.05.09.21-bennet-digital-platform-commission-act-final-text.pdf>

³¹ <https://www.brookings.edu/research/big-tech-threats-making-sense-of-the-backlash-against-online-platforms/>

³² McSweeney, Terrell. "FTC 2.0: Keeping Pace With Online Platforms." Berkeley Technology Law Journal 32, no. 3 (2017): 1027–50. <https://lawcat.berkeley.edu/record/1128508?ln=en>

³³ <https://www.brookings.edu/research/big-tech-threats-making-sense-of-the-backlash-against-online-platforms/>

hirdetések terén fennálló erőfölényükkel való visszaélés miatt. Bár az ügy még folyamatban van, máris bírálatok érik, mivel az "óceánokon átívelő, a potenciális monopolizáció bizonyítékait kereső halászati expedícióként"³⁴ értékelik, ahelyett, hogy az a verseny korlátozásának konkrét eseteit célozná meg. A kommentátorok különösen a nemzeti és szövetségi versenyhatóságok szakértelme és semlegessége között látnak szakadékot, és azt állítják, hogy "az állami tisztviselők rendszeresen arra használják a trösztellenes jogérvényesítést, hogy megvédjék az államközi versenytől a számukra kedvező adományozókat".³⁵ Ez bizonyos mértékig szembeállítható az uniós szabályozás harmonizált jellegével.

2.3.4 További harmadik országok joggyakorlata

A fent hivatkozott EU, Németország, Egyesült Királyság és az Egyesült Államok, amelyek a legfejlettebb online platformok szabályozási rendszerével rendelkező joghatóságok közé tartoznak mind elismerik az online platformok által a társadalom számára jelentett előnyöket és károkat egyaránt. Bár a szabályozás szükségességét illetően "jelentős konszenzus" áll fenn, az árnyalatnyi különbségek eltérőek. Egy dolog közös bennük: az a gondolat, hogy a versenyjog meglévő kerete csak bizonyos mértékig elégséges, és fontos, hogy kiegészítsék és fejlesszék azt az online platformok erőfölényére vonatkozó, kapcsolódó, de függetlenebb, sajátos szabályozással.

Ezt szembe lehet állítani a kínai versenyhatóság, a SAMR megközelítésével, amely inkább saját versenyjogának megerősítése mellett döntött, mintsem egy online platformra vonatkozó saját szabályrendszer kidolgozása mellett. A SAMR, bár az online platformok szabályozására történelmileg meglehetősen enyhén reagált, a közelmúltban sikeresen indított versenyjogi kereseteket az online platformóriásokkal szemben. Az egyik ilyen esetben a Meituan elnevezésű online kiskereskedelmi platformszolgáltató ellen folytatott vizsgálatot. Az eset során a versenyhivatal a Meituan azon gyakorlatát vizsgálta, amely arra kényszerítette az eladókat, hogy kizárólag a Meituan-al üzleteljenek, és fizessenek "együttműködési letétet"; a határozat értelmében a Meituan köteles volt megszüntetni versenyellenes magatartását, visszafizetni ezen „letétek” teljes összegét, jelentést tenni a SAMR-nek a megfelelésről, és 2020-as belföldi forgalmának 3%-át kitevő bírságot fizetni.³⁶ A gyakorlat segítségével érdekében a SAMR közzétette a "Platformgazdaságra vonatkozó, a versennyel kapcsolatos iránymutatásokat"³⁷, amelyek az olyan internetes platformok üzemeltetőire vonatkoznak, mint az elektronikus kereskedelmi-, vagy a keresőszolgáltatók, illetve a közösségi média platformok nyújtói. Az iránymutatások modernizálják a versenyjog hagyományos fejezeteinek alkalmazását, különösen azáltal, hogy a monopolmegállapodások és az erőfölénnyel való visszaéléssel kapcsolatos ügyek értékelésénél megkövetelik az "adatok, algoritmusok, technológiák és platformszabályok" figyelembevételét - az online platformok magatartásán és teljesítményén keresztül újragondolva az ismert fogalmakat. E modernizáció ellenére azonban platformszabályozás tervezetek készülnek, amelyek kifejezetten a legnagyobb "szuperplatformokat" célozzák meg.

Általános megfigyelésként elmondható, hogy a szabályozó hatóságok egyre inkább törekednek arra, hogy tovább vizsgálják és figyelemmel kísérjék az online platformok viselkedését és szabályozását. Ausztráliától kezdve, ahol külön egységet hoztak létre a digitális piacok és médiavállalatok versenyének és fogyasztóvédelmi megfelelőségének nyomon követésére, érvényesítésére és vizsgálatára, egészen Japánig, ahol létrehozták a "Digitális Piaci Verseny Főhadiszállást", amely az online platformok ex-ante szabályozásának lehetőségeit vizsgálja, egyértelművé téve, hogy az egyes államok egyedi szabályokat kívánnak alkotni a platformszolgáltatók vonatkozásában.³⁸

2.3.5 Végkövetkeztetések

A fentiekre tekintettel kiemelendő, hogy számos állam a versenyjogi eszközök segítségével kívánta megteremteni az online platformok szabályozását, azonban a legtöbb állam esetén jellemzővé vált specifikus platformszabályozási keretrendszer kialakítása vagy erős platformszabályozási szempontok érvényesítése az egyes területeken (például a fogyasztóvédelem vagy a versenyjog területén). Ezen megközelítés egyúttal lehetővé is teszi és ösztönzi az erősebb hatósági fellépést az esetleges jogsértő

³⁴ <https://www.theatlantic.com/ideas/archive/2019/09/texas-v-google/598597/>

³⁵ <https://www.theatlantic.com/ideas/archive/2019/09/texas-v-google/598597/>

³⁶ <https://www.lexology.com/commentary/competition-antitrust/china/anjie-law-firm/samr-intensifies-antitrust-enforcement-to-regulate-growing-digital-economy>

³⁷ http://www.gov.cn/xinwen/2021-02/07/content_5585758.htm

³⁸ 'Online platforms and digital advertising', Market study final report, 1 July 2020.

https://assets.publishing.service.gov.uk/media/5efc57ed3a6f4023d242ed56/Final_report_1_July_2020_.pdf

magatartások felmerülése előtt. Mindemellett a legtöbb állam hatósági gyakorlata elsősorban a legnagyobb befolyással és piaci erővel bíró szolgáltatókat helyezte figyelem középpontjába, biztosítva, hogy a KKV szektorba sorolható, számos esetben innovatív szolgáltatást nyújtók ne szembesüljenek túl magas szabályozói kockázatokkal és belépési küszöbökkel.

2.4 Adatvédelmi szabályozás és joggyakorlat

2.4.1 Az Európai Unió és a tagállamok gyakorlata

Amint azt az Egyesült Királyságban a Lordok Háza megállapította, "a személyes adatok gyűjtése és felhasználása számos online platform kereskedelmi sikerének kulcsa".³⁹ Miközben ezek a digitális platformszolgáltatások "ingyenes szolgáltatásként" tüntetik fel az adott platformhoz kapcsolódó szolgáltatásaikat, egyre inkább felértékelődik az adatgazdaság jelentősége. A szolgáltatásaik használatáért cserébe az online platformszolgáltatók nyomon követik és feltérképezik az egyéneket, még akkor is, ha az egyén nem felhasználója az adott platformnak; ezeket az adatokat aztán célzott szolgáltatások és hirdetések létrehozására használják fel, amelyekből e platformok bevételeinek többsége származik, egy gyakran "megfigyelési kapitalizmusnak" nevezett folyamatot hozva létre.⁴⁰

Az ilyen jellegű gyakorlat által kiváltott növekvő aggodalomra válaszul az EU 2016-ban elfogadta a GDPR-t, amely egy szigorúnak mondható, összetett, a világban számos harmadik ország által követett adatvédelmi jogszabályi keretrendszer kiépítéséhez vezetett. A GDPR a személyes adatok védelmének átfogó keretrendszerét létrehozó közös uniós szabályrendszert vezetett be. Mivel a GDPR szerkezete és tartalma jól ismert, ez a jelentés itt nem tér ki ennek részletes ismertetésére. Hasonlóképpen, mivel a GDPR-nak és az elektronikus hírközlési adatvédelmi szabályoknak köszönhetően a tagállami jogrendszereknek e téren nagyfokú harmonizációjára került sor, így a jelentés nem célozza az adatvédelmi jogszabályi előírások, kizárólag a platformspecifikus szabályozási szempontok, valamint bírósági és hatósági joggyakorlat összefoglalását.

Az utóbbi években az adatvédelmet és adatbiztonságot jellemző európai szabályozási hullám számos kiemelt ügyhöz vezetett, amelyek során a tagállami adatvédelmi hatóságok megállapították egyes platformszolgáltatók felelősségét; e körben többek között⁴¹

- a francia adatvédelmi hatóság 2021 decemberében 150 millió eurós adatvédelmi bírságot szabott ki a Google-re⁴² és 60 millió eurós bírságot a Facebookra⁴³, tekintettel arra, hogy nem megfelelően alkalmaztak sütiket a weboldalaikon. Így a Facebook közösségi médiaoldalon, valamint a Google francia weboldalán és a YouTube-on a sütik megtagadására csak nehézkesen, további lépések árán volt lehetősége a felhasználóknak;
- a holland adatvédelmi hatóság 750.000 eurós adatvédelmi bírsággal sújtotta a TikTok-ot⁴⁴ adatvédelmi tájékoztatási kötelezettségek nem megfelelő teljesítése miatt. E tekintetben a hatóság különös súllyal vette figyelembe, hogy a TikTok gyermek-, illetve fiatalkorú felhasználók számára Hollandiában is csak angol nyelven tett közzé adatvédelmi tájékoztatást, illetve nem teljesítette az átlátható adatkezeléssel kapcsolatos kötelezettségét;
- a luxemburgi adatvédelmi hatóság 2021. júliusában 746 millió eurós adatvédelmi bírsággal sújtotta az Amazont⁴⁵, többek között az általános adatvédelmi elvek átfogó megsértése, valamint átláthatatlan adatkezelés folytatása miatt.

A fentiekre tekintettel, és a DLA Piper 2022-es jelentésével összhangban az adatvédelmi bírságok száma 2021-ben a hétszeresére emelkedett a korábbi évhez képest, amely egyben a fokozott hatósági fellépést is jelképezi adatvédelmi ügyekben.⁴⁶ Ugyanakkor jelentős kritikát képez ezen a területen a bírságok számításának átláthatatlansága vagy sok esetben következtelensége. Ennek kapcsán megemlítenéd azonban, hogy a joggyakorlat egységessége érdekében bizonyos adatvédelmi hatóságok bírságkereteket, illetve ezzel kapcsolatos szempontrendszert határoztak meg (ideértve

³⁹ <https://publications.parliament.uk/pa/ld201516/ldselect/ldcom/129/12909.htm>

⁴⁰ <https://digitalregulation.org/data-protection-and-trust-2/>

⁴¹ <https://www.enforcementtracker.com/>

⁴² <https://www.legifrance.gouv.fr/cnil/id/CNILTEXT000044840062>

⁴³ <https://www.legifrance.gouv.fr/cnil/id/CNILTEXT000044840532?isSuggest=true>

⁴⁴ https://edpb.europa.eu/news/national-news/2021/dutch-dpa-tiktok-fined-violating-childrens-privacy_en

⁴⁵ <https://iapp.org/news/a/amazon-appeals-record-gdpr-fine/>

⁴⁶ <https://www.dlapiper.com/fr/france/insights/publications/2022/1/dla-piper-gdpr-fines-and-data-breach-survey-2022/#:~:text=Data%20protection%20supervisory%20authorities%20across,international%20law%20firm%20DLA%20Piper.>

különösen: bírságkategóriák az egyes jogsértések súlya szerint, valamint további bírságcsökkentő vagy -növelő szempontok meghatározása), ideértve a holland adatvédelmi hatóságot⁴⁷, valamint az Európai Adatvédelmi Testület (EDPB) jelenleg tervezeti szinten megjelent Irányutatását.⁴⁸

Mindezek ellenére, bármennyire is átfogó maga a keretrendszer, az átültetésével kapcsolatban komoly hiányosságok mutatkoznak. 2019-ben a Német Igazságügyi Minisztérium megbízásából a Göttingeni Egyetem tanulmányt készített, amely megállapította, hogy a Németországban működő 35 nagy online platform, illetve jelentős weboldal - köztük a Facebook, a Twitter, a Zalando, a Booking.com és a Deutsche Bank - közül 19 platform nem alkalmazza megfelelően a GDPR-t, és megállapította, hogy "a származásra, egészségi állapotra és politikai nézetekre vonatkozó érzékeny információk védelme gyakran nem megfelelően biztosított".⁴⁹ A keretrendszerrel kapcsolatos egyik nagy probléma tehát az egyes szabályok nemzeti jogszabályi rendelkezésekkel összhangban való alkalmazása, továbbá a nemzeti adatvédelmi hatósági gyakorlatok közötti ellentmondások. A hatóságok kapcsán jelzett hiányosságok közé tartoznak továbbá a nem megfelelő kommunikációs eszközök, az alulfinanszírozottság vagy a személyzeti problémák, valamint az eljárási határidők eltérő jellege, azok gyakori be nem tartása. A tanulmányok szerint a hatóságoknak különösen eljárási problémák miatt vannak nehézségeik hatásköreik gyakorlása során.⁵⁰ A szabályozó hatóságok vizsgálati és végrehajtási terheit csak növeli, ha figyelembe vesszük, hogy a megbírságolt online platformok üzemeltetői egyre nagyobb számban élnek jogorvoslattal. Ezt jól példázza az ír adatvédelmi hatóság (DPC), valamint az általa vizsgált ügyek egy részének esete. Mivel az online platformszolgáltatók, így a Meta, a Twitter, a Google és az Apple európai központja Írországból van, a GDPR kimondja, hogy az őket ellenőrző vezető felügyeleti hatóság a DPC. Nemzetközi elégedetlenséget váltott ki azonban az ír jog szerinti eljárási határidők hiánya, illetve az eljárás hosszadalmas jellege. A DPC 2021 szeptemberéig csak a Twitter-t és a WhatsApp-ot bírságolta meg adatvédelmi jogsértések miatt; annak ellenére továbbá, hogy 2020-ban 10 000 panasz érkezett, a DPC egyetlen ügyben sem hozott döntést. Ennek fényében 2021-ben az európai parlamenti képviselők Írország felelősségre vonásáról szavaztak a fenti adatvédelmi eljárásokkal kapcsolatos elégtelenségek okán.⁵¹

---

⁴⁷ <https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/sites/default/files/atoms/files/stcrt-2019-14586.pdf>

⁴⁸ Guidelines 04/2022 on the calculation of administrative fines under the GDPR | European Data Protection Board (europa.eu)

⁴⁹ <https://www.dw.com/en/online-platforms-in-germany-fail-to-meet-eu-data-protection-rules-study/a-51448146>

⁵⁰ <https://www.accessnow.org/gdpr-three-years/>

⁵¹ <https://www.euractiv.com/section/data-protection/news/european-parliament-calls-for-infringement-procedure-against-ireland/>

2.4.2 Egyesült Államok

Szabályozás:

Az európai megközelítéssel ellentétben az Egyesült Államok adatvédelmi szabályozása nem egyetlen átfogó központi adatvédelmi jogszabályban kodifikált, hanem szövetségi szinten, átfogó, jellemzően szektorspecifikus adatvédelmi jogszabályok, valamint tagállami jogszabályok és az irányadó bírósági gyakorlat összességéeként határozható meg. Ugyanakkor a Szövetségi Kereskedelmi Bizottságról (FTC) szóló törvény felhatalmazást ad az FTC-nek arra, hogy megvédje a fogyasztókat a tisztességtelen vagy megtévesztő gyakorlatokkal szemben, továbbá, hogy fellépjen a magánszféra és a személyes adatok védelme érdekében is.

A fogyasztói adatok védelme kapcsán kiemelendők tekintendő továbbá a Kalifornia államban alkalmazott, kaliforniai fogyasztói adatok védelméről szóló törvény („*California Privacy Consumer Protection Act; CCPA*”). A GDPR-ral ellentétben a CCPA csak azokra a szervezetekre vonatkozik, amelyek éves bevétele meghaladja a 25 millió dollárt és/vagy több mint 50.000 kaliforniai személy vagy háztartás személyes adatait kezelik, illetve azokra a szervezetekre is, amelyek bevételeinek legalább 50%-a adateladásból származik Kaliforniában. A GDPR széles körű szankciós listájával és az általa szabályozott tagállami adatvédelmi hatósági fellépés megteremtésével szemben a CCPA szerint az egyének alapvetően bírósági úton élhetnek jogorvoslattal a jogsértő vállalkozások ellen. Kiemelendő azonban, hogy a jogszabályt módosító, California Privacy Rights Act (CPRA) már felállítja az úgynevezett California Privacy Protection Agency-t, amely Kalifornia állam adatvédelmi hatóságaként fog eljárni. Habár a külön tagállami adatvédelmi hatóság felállítása az Egyesült Államokban példa nélkülinek mondható, egyre több tagállam vezet be a fogyasztói adatok védelmével kapcsolatos törvényt, ideértve Kalifornia állam mellett Colorado, Connecticut, Virginia, valamint Utah államot is.⁵² A digitális piacot jellemző verseny, valamint a személyes adatok védelmének szabályozására vonatkozó jogszabályi kezdeményezéseken túl szintén kiemelendők az egyes technológiai megoldások negatív hatásainak megelőzésére, valamint az egyes platformspecifikus szempontokra fókuszáló szövetségi és tagállami szabályozást. E körbe tartozik az Egyesült Államok kialakulóban lévő mesterséges intelligencia szabályozás is, amelynek vívmányai az MI alapú megoldásokat igénybe vevő online platform szolgáltatókra is hatással bírnak. Ennek kapcsán különösen jó példának tekintendő az Algorithmic Accountability Act⁵³ elnevezésű törvénytervezet, amely az MI alkalmazásával járó diszkrimináció csökkentésére szolgál, és hatásvizsgálat elvégzését és dokumentálását, a gépi döntés emberi felülvizsgálatát, valamint megfelelő adatbiztonsági intézkedések bevezetését várja el az ilyen megoldásokat alkalmazó szolgáltatóktól.

Ugyancsak jelentősnek mondhatók az Egyesült Államokban az online térben való zaklatás elleni jogszabályi rendelkezések. Így a tagállamok jelentős része alkalmaz olyan jogszabályi rendelkezéseket, amelyek az online térben való zaklatást is a „való életben” való zaklatáshoz hasonlóan rendelik büntetni, de számos olyan tagállami szabály is rendelkezésre áll, amelyek például oktatási intézmények számára írják elő zaklatás ellenes szabályzat kidolgozását.⁵⁴

Joggyakorlat:

Az adatvédelmi joggyakorlatot főként az adatvédelmi jogok megsértése iránt indított csoportos perek („class action”), valamint az FTC által indított eljárások jellemzik. Ez utóbbiak kapcsán kiemelendő, hogy az adatvédelmi jogok megsértése okán az FTC a közelmúltban több piacvezető online platformszolgáltatóval szemben is fellépett, ideértve például a Google-t, amely megtévesztő információkat nyújtott a fogyasztók számára az általa folytatott adatkezelésekről, vagy a Facebook, amely szintén átláthatatlan adatkezelést folytatott, így sértve meg az érintettek adatvédelmi jogait. Mindkét esetben a platformok üzemeltetői megegyezésre jutottak a hatósággal, amely a jogsértő gyakorlat megszüntetésén túl bírság megfizetését is magában foglalta.

⁵² https://iapp.org/media/pdf/resource_center/State_Comp_Privacy_Law_Chart.pdf

⁵³ <https://www.congress.gov/bills/117th-congress/house-bill/6580/text>

⁵⁴ Lásd: <https://cyberbullying.org/bullying-laws>

2.4.3 További adatvédelmi és adatbiztonsági szabályozási megoldások, javasolt megközelítések

A fentiekén túl az alábbi adatvédelmi tárgyú ajánlásokat, iránymutatásokat, vagy egyéb, soft-law jellegű dokumentumokat azonosítottuk, amelyek a platformok tekintetében különös jelentőséggel bírnak (a felsorolás természetesen nem kimerítő):

- Az Európai Adatvédelmi Testület 3/2018. sz. iránymutatása az általános adatvédelmi rendelet területi hatályáról (3. cikk);⁵⁵
- Az Európai Adatvédelmi Testület 3/2022. sz. iránymutatása a közösségimédia-platform interfészein található sötét megoldásokról;⁵⁶
- Az Egyesült Királyság Adatvédelmi Biztosának („ICO”) „sütik és hasonló technológiák alkalmazásáról online vállalkozások részére” elnevezésű iránymutatása;⁵⁷
- Az Európai Kiberbiztonsági Ügynökség („ENISA”) „Online Platform a Személyes Adatok Biztonságáért elnevezésű iránymutatása.”⁵⁸

2.4.4 Végkövetkeztetések

Az online platformok szolgáltatóinak személyes adatok kezelésével kapcsolatos gyakorlata során jellemző jogsértésnek tekinthető az átláthatatlan adatkezelés és az adatvédelmi tájékoztatók meg nem felelősége, a jogsértő marketing célú, illetve adatelemzéssel járó adatkezelés, valamint az adatvédelmi jogok nem megfelelő biztosítása. Ezzel kapcsolatosan az Európai Unióban jellemzően az adatvédelmi hatóságok lépnek fel a GDPR, valamint szűkebb körben a tagállami adatvédelmi jogszabályi rendelkezések megsértése esetén (ideértve például: a marketing célú vagy online platformokra, elektronikus kereskedelemre vonatkozó specifikus szabályokat).

Az Egyesült Államokban ugyanakkor az online platformszolgáltatók esetén jellemzően egyes államok fogyasztói adatkezeléssel kapcsolatos jogszabályai támasztanak adatvédelmi tárgyú követelményeket a platformszolgáltatók irányába (például: átláthatóság, hozzájárulás kérése vagy tiltakozás jogának biztosítása marketing célú adatkezelés esetén, egyes további érintetti jogok gyakorlása), azonban szövetségi jogszabályi rendelkezések is irányadók lehetnek (például: gyermekek adatainak védelme). Különbséget jelent az európai megközelítéshez képest, hogy az amerikai szabályozás tekintetében inkább a bírói út igénybevétele jellemző (az online platformszolgáltatók esetén gyakran csoportos perek formájában), míg a hatósági jogalkalmazás tagállami szinten kialakulóban van vagy nem jellemző; az FTC ugyanakkor szövetségi szinten több esetben is sikerrel kezdeményezett eljárást kiemelt platformszolgáltatókkal szemben adatvédelmi jogsértés okán.

2.5 Gyermekvédelmi szabályozás

A gyermekvédelmi szabályozás kapcsán az alábbi jogszabályokat, ajánlásokat, iránymutatásokat, vagy egyéb, soft-law jellegű dokumentumokat azonosítottuk, amelyek a platformok tekintetében különös jelentőséggel bírnak (a felsorolás természetesen nem kimerítő):

- Az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának a gyermekek szexuális kizsákmányolása és szexuális zaklatás elleni védelméről szóló Egyezménye⁵⁹ - az Egyezmény az online térben, illetve platformokon keresztüli visszaélésekkel is foglalkozik;
- Az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának CM/Rec(2008)6 számú ajánlása a véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadságának tiszteletben tartását előmozdító intézkedésekről⁶⁰ és CM/Rec(2009)5 számú ajánlása a gyermekek káros tartalommal és

⁵⁵ 3/2018. sz. iránymutatás az általános adatvédelmi rendelet területi hatályáról (3. cikk) - version adopted after public consultation | European Data Protection Board (europa.eu)

⁵⁶ Guidelines 3/2022 on Dark patterns in social media platform interfaces: How to recognise and avoid them | European Data Protection Board (europa.eu)

⁵⁷ <https://ico.org.uk/for-organisations/guide-to-pecr/guidance-on-the-use-of-cookies-and-similar-technologies/>

⁵⁸ ENISA: Online Platform for Security of Personal Data Processing, <https://www.enisa.europa.eu/publications/reinforcing-trust-and-security-platform>

⁵⁹ <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list?module=treaty-detail&treatynum=201>. Az Egyezmény Magyarországon a 2015. évi XCII. törvényben kihirdetésre került.

⁶⁰ https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016805d3bc4

magatartással szembeni védelméről, valamint az új információs és kommunikációs környezetben való aktív részvételük előmozdítását célzó intézkedésekről;⁶¹

- A Nemzetközi Távközlési Egyesület irányutatása a gyermekek online térben való védelméről;⁶²
- A francia Belügyminisztérium által publikált Nemzeti Gyermekvédelmi Stratégia (2020-2022);⁶³
- A francia Információval és Szabadsággal kapcsolatos Nemzeti Bizottság gyermekvédelmi javaslatai az online térben;⁶⁴
- A spanyol adatvédelmi hatóság gyermekek online térben való védelméről szóló dokumentuma;⁶⁵
- A Save the Children elnevezésű gyermekvédelemmel foglalkozó angol civil szervezet gyermekeknek szóló irányutatása a gyermekek online térben való védelméről;⁶⁶
- Az FSM elnevezésű német média önszabályozással foglalkozó szervezet gyermekek védelmével kapcsolatos irányutatásai és ajánlásai;⁶⁷
- A német adatvédelmi és információs szabadságért felelős szövetségi biztos (Der Bundesbeauftragte für den Datenschutz und die Informationsfreiheit) "Az adatvédelem gyermekek védelme" címmel útmutatót tett közzé digitális szórólapok formájában a szülők részére, amelyeket az iskolákban ki lehet helyezni és használni lehet.⁶⁸

2.6. Gyűlöletbeszéddel kapcsolatos szabályozás

A gyűlöletbeszéddel kapcsolatosan az alábbi ajánlásokat, irányutatásokat, vagy egyéb, soft-law jellegű dokumentumokat azonosítottuk, amelyek a platformok tekintetében különös jelentőséggel bírnak:

- Az Európai Bizottság magatartási szabályzata az illegális online gyűlöletbeszéd elleni küzdelem tárgyában, amelyet számos platformszolgáltató (ideértve: Facebook, Microsoft, Twitter, YouTube, Instagram, Snapchat, TikTok) elfogadott;⁶⁹
- Az Európai Parlament Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottságának (LIBE) tanulmánya, "Gyűlöletbeszéd és gyűlölet-bűncselekmények az EU-ban és az online tartalomszabályozási megközelítések értékelése"⁷⁰ tárgyában;
- Az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának gyűlöletbeszéd elleni küzdelemről szóló ajánlása;⁷¹
- Az Európa Tanács összehasonlító tanulmánya számos tagállam gyűlöletbeszéd elleni szabályozásáról;⁷²
- Az Egyesült Királyság Internetbiztonsági Tanácsának ajánlása a faji és vallási alapú zaklatás elleni küzdelemmel kapcsolatban (ideértve az online gyűlöletbeszédet is);⁷³
- Az Oxford Internet Intézet és az UNESCO tanulmánya a „Gyűlöletbeszéd a közösségi médiában: jelenlegi kihívások” címmel;⁷⁴
- Az Európai Kisebbségügyi Központ összehasonlító jelentést tett közzé az online gyűlöletbeszéd kezelésének nemzetközi jogi- és szabályozási megközelítéséről⁷⁵

⁶¹ https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016805d0b0f

⁶² https://www.itu.int/en/ITU-D/Cybersecurity/Documents/COP/20-00802_COP-Policy_Brief.pdf

⁶³ https://solidarites-sante.gouv.fr/IMG/pdf/dossier_de_presse_-_strategie_nationale_de_prevention_et_protection_de_l_enfance_vf.pdf

⁶⁴ <https://www.cnil.fr/fr/les-droits-numeriques-des-mineurs>

⁶⁵ <https://www.aepd.es/sites/default/files/2020-04/nota-technica-protection-of-minors-on-the-internet-en.pdf>

⁶⁶ <https://resourcecentre.savethechildren.net/document/guidelines-children-child-online-protection/>

⁶⁷ <https://www.fsm.de/en/online-youth-protection/technical-child-protection/>

⁶⁸ https://www.bfdi.bund.de/SharedDocs/Downloads/EN/Flyer/Datenschutz-Kinderschutz.pdf?__blob=publicationFile&v=6

⁶⁹ https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/combating-discrimination/racism-and-xenophobia/eu-code-conduct-counteracting-illegal-hate-speech-online_en; a kapcsolódó QA dokumentum alább érhető el:

https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/code_of_conduct_hate_speech_en.pdf

⁷⁰ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/655135/IPOL_STU\(2020\)655135_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/655135/IPOL_STU(2020)655135_EN.pdf)

⁷¹ https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=0900001680a67955

⁷² <https://rm.coe.int/models-of-governance-of-online-hate-speech/16809e671d>

⁷³ <https://www.gov.uk/government/publications/tackling-race-and-faith-targeted-bullying-face-to-face-and-online-a-guide-for-schools>

⁷⁴ <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000379177>

⁷⁵ https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3488718

2.7 A szabályozás alternatívái és az önszabályozás lehetőségei

Az önszabályozás azt a folyamatot, illetve megközelítést jelenti az online platformok piacán, amelynek során az online platformok szolgáltatói saját maguk (vagy a piacon kialakult jó gyakorlatokra reflektálva) alakítanak ki bizonyos iránymutatásokat vagy szabályzatokat. Az önszabályozás ennek kapcsán ugyan nem helyettesítheti az állami vagy – az EU esetén – az uniós szabályozást, ugyanakkor kiegészítheti azt, vagy segítheti annak érvényesülését számos kérdésben. Ennek kapcsán a közelmúltban az Európai Bizottság is megjegyezte közleményében, miszerint a hatékony önszabályozás akkor tudja megtalálni a megfelelő egyensúlyt a kiszámíthatóság, a rugalmasság, a hatékonyság és a jövőbiztos megoldások kidolgozásának szükségessége között, ha "megfelelő ellenőrzési mechanizmusokkal van alátámasztva".⁷⁶

Míg általában véve a közelmúltban sok példa van arra, hogy az önszabályozás nem volt hatékony, amikor a vállalatok "rövid távú, egyéni önérdekeiket a fogyasztó közönség vagy az iparág egészének érdekei elé helyezték, és hosszú távon tönkretették azt a környezetet, amely eredetileg sikeressé tette őket"⁷⁷, a hasonló iparágak, például a műsorszolgáltatás és a televíziózás önszabályozásának történetére visszatekintve azonban láthatunk néhány sikeres kísérletet. Ezek a sikerek azonban "a kormányzati szabályozás hiteles fenyegetése" mellett születtek.

A jogirodalom kritikusan ítéli meg az önszabályozási kötelezettségvállalások hasznosságát, és óva int "a jogalkotási és végrehajtó hatalom fokozatos átruházásától a magánszereplőkre". Rámutatnak az átláthatóság és az elszámoltathatóság hiányára, amely abból fakad, hogy az online platformok a civil társadalom érdekelt feleinek vagy a szabályozó hatóságoknak a szélesebb körű bevonása és ellenőrzése nélkül állíthatják fel saját szabályaikat vagy teljesítményértékelési céljaikat.⁷⁸ Cinikusan egyes szerzők még odáig is elmennek, hogy azt állítják, az önszabályozás a kormányok által támogatott eszköz, amelyet a saját tétlenségükre használnak, és amely ürügyet szolgáltat a saját tétlenségükre.⁷⁹ E kritikák ellenére az önszabályozást mégis elfogadták, mint a technológia és a kommunikáció gyors változásával való lépéstartás érzékeny és rugalmas eszközét. Az egyik lehetséges megoldás egy központi végrehajtási mechanizmus létrehozása lenne, amely a vállalat szolgáltatási feltételei végrehajtásának elmulasztása esetén a vállalat vezetőit személyesen felelőssé tenné a nyilatkozataikért, hasonlóan ahhoz, ahogyan a pénzügyi kimutatásokért felelnek. Egy másik lehetséges út egyfajta társszabályozási keret lenne, amely meghatároz néhány alapvető célkitűzést, amelyekre a szolgáltatási feltételeknek ki kell terjedniük, valamint egy fellebbezési eljárást és néhány ellenőrzési feltételt. Függetlenül attól, hogy ez a felügyelet hogyan valósul meg, egyértelmű, hogy szükség van rá, mivel az online platformszolgáltatások világa gyorsabban változik és fejlődik, mint ahogy a kormányok lépést tudnak tartani vele.⁸⁰

Az online platform-piac önszabályozásának erősítése érdekében több harmadik ország, vagy az ott működő egyes piaci szereplők is jelentősnek mondható lépéseket tettek. Új-Zélandon 2022-ben a Meta, a Google, a TikTok, a Twitch és a Twitter aláírta az 'Aotearoa Új-Zélandi Gyakorlati Kódex az Online Biztonságról és Károkról' című, az iparág által kidolgozott kódexet. Az aláírók önként vállalták, hogy "minden tőlük telhető" megtesznek annak érdekében, hogy (i) csökkentsék a káros online tartalmak terjedését; (ii) növeljék, illetve erősítsék a felhasználók ellenőrzési jogkörét és tájékozott döntéseik meghozatalát; (iii) fokozzák a feltételek, folyamatok és rendszerek átláthatóságát; és (iv) támogassák a témába vágó független kutatásokat. Az aláírók kötelezték továbbá magukat éves jelentések benyújtására a kódex adminisztrátorának, egyben lehetővé tették, hogy a fogyasztók szintén panaszt telessenek az adminisztrátornál, ha úgy vélik, hogy az aláírók nem tartják be a kódex rendelkezéseit. Habár a kódex előrelépést jelent a szektor önszabályozási törekvései kapcsán, vitathatatlan tény azonban, hogy az jellemzően „puha kötelezettségeket” tartalmaz, és inkább a piaci szereplők törekvési szándékát fejezi ki a helyes gyakorlatok kialakítására mintsem, hogy egy szigorúan betartandó követelményrendszer alakítson ki.⁸¹ Megemlítendő továbbá, hogy a kódexet kritikák érték az adminisztrátor szerepe és megválasztási szabályai okán is, tekintettel arra, hogy az adminisztrátort az

⁷⁶ SWD(2016) 172 final, Communication From The Commission To The European Parliament, The Council, The European Economic And Social Committee And The Committee Of The Regions, Online Platforms and the Digital Single Market Opportunities and Challenges for Europe

⁷⁷ https://repository.upenn.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1143&context=asc_papers

⁷⁸ Jacques Delors Institut Belin, Policy Paper No. 227, 14 June 2018 Online Platforms And How To Regulate Them: An Eu Overview https://www.bertelsmann-stiftung.de/fileadmin/files/user_upload/EZ_JDI_OnlinePlatforms_Dittrich_2018_ENG.pdf

⁷⁹ https://repository.upenn.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1143&context=asc_papers

⁸⁰ <https://www.theregview.org/2022/01/03/cusumano-yoffie-gawer-pushing-social-media-self-regulate/>

⁸¹ <https://www.lawfareblog.com/platforms-are-testing-self-regulation-new-zealand-it-needs-lot-work>

online platformszolgáltatók választják ki és finanszírozzák. Az adminisztrátor egyetlen alkalmazható szankciója továbbá a jogsértéssel kapcsolatos nyilvános helytelenítés kifejezése, és ez a nyilatkozat csak akkor adható ki, ha erre "megfelelő alap" áll rendelkezésre, miután a platformszolgáltatót "ésszerű időben értesítették", és miután "konzultáltak" a platformszolgáltatóval. Ez azt sugallja, hogy nincs valós elszámoltatás.

Hasonlóan az önszabályozási megoldások erősítését tűzte ki célul Dél-Korea is, ahol megakadtak a kísérletek egy kiemelt online platformok szabályozásáról szóló jogszabály-tervezet elfogadására, amely meggátolta volna, hogy ezen platformok szolgáltatói piaci erejüket a kisvállalkozások és a fogyasztók károsítására használják. A legutóbbi kormány továbbá világossá tette, hogy inkább az online platformok önszabályozását részesíti előnyben, és a technológiai szektort "inkább a növekedés és az innováció, mintsem a szabályozás szemszögéből" vizsgálja.⁸² A szándék az, hogy a platformszolgáltatók számára előírják az online platformok által közösen finanszírozott önszabályozó testület létrehozását, amely kidolgozza a vonatkozó ágazati iránymutatásokat. E folyamat ösztönzése érdekében a platformszolgáltatók minősítést kapnak majd, és a magas minősítés legfeljebb két évre mentesíti a platformot a Tisztességes Kereskedelmi Bizottság által folytatott vizsgálat alól.

A platformszolgáltatók általi önszabályozás példájának tekinthető a Facebook által 2019-ben létrehozott Oversight Board⁸³ elnevezésű testület is, amely elsősorban a platformon megjelenő egyes tartalmak eltávolítása kapcsán hivatott dönteni. A szervezet külön eljárásrendet is nyilvánosságra hozott az egyes döntésekkel szembeni fellebbezések elbírálására.⁸⁴ Az egyes döntések és ajánlások szintén elérhetők a szervezet oldalán.⁸⁵ A szervezet azonban nem minden fellebbezett döntést választ ki és tesz közzé, a Facebook szólásszabadság korlátozásával kapcsolatos gyakorlatát érő kritikák pedig jellemzően nem csökkentek az Oversight Board létrehozásával.

(Ezzel kapcsolatosan megemlítendő, hogy az Egyesült Államokban a szólásszabadságot is garantáló Első Alkotmánykiegészítés nem vonatkozik a Facebook vagy más platformszolgáltató általi cenzúrára, tekintettel arra, hogy ez az állami szereplők (ideértve a szövetségi kormányzatot, az egyes tagállamok, ezek nevében eljáró személyeket, szervezeteket) általi korlátozásokkal szemben támaszt követelményeket, illetve bizonyos tilalmakat, magántulajdonban álló piaci szereplőkre azonban nem vonatkozik. Ezzel kapcsolatban azonban több tagállam (ideértve: Texas, Florida) is előterjesztett már olyan törvényjavaslatot, amely a felhasználók online térben való cenzúráját tilalmazza ezen joghézag áthidalása céljából.⁸⁶)

4. SZABÁLYOZÓ HATÓSÁGOK ÁTFOGÓ MEGKÖZELÍTÉSE ÉS INDIKATÍV GYAKORLATOK

Amint fentebb említettük, a Bizottság a DSA szükségességét népszerűsítő hatásvizsgálatában azonosította, hogy "a tagállamok közötti korlátozott együttműködés és a bizalom hiánya" az egyik fő problémás terület. Különösen kiemelték a tagállamok által indítványozott értesítések alacsony számát, amelyek a szolgáltató letelepedése szerinti tagállam hatóságainak segítségnyújtására irányultak. Az Elektronikus Kereskedelemről szóló irányelv átültetése óta mindössze 18 értesítést küldtek online platformokkal kapcsolatban.⁸⁷ Maguk a tagállamok is elégedetlenségüket fejezték ki a többi nemzeti szabályozó szerv válaszáinak időzítésével és minőségével kapcsolatban. Ez azt jelenti, hogy bármennyire is fontos, hogy olyan mechanizmusok álljanak rendelkezésre, amelyek a szolgáltatások és az online szolgáltatók határokon átnyúló jellegével foglalkoznak, a nemzeti hatóságok vonakodnak az ilyen mértékű együttműködéstől. Ez azért sajnálatos, mert az ilyen együttműködés ellensúlyozhatná a nemzeti hatóságok fentebb azonosított problémáit, például az erőforrások hiányát, és hatékony végrehajtási hálózatot hozhatna létre. A nemzetközi együttműködés erősítése egyre fontosabb, mivel olyan példákra tudunk rámutatni, ahol az együttműködési kezdeményezések sikeresnek tűnnek. Ahol sikeresen kezdeményeztek együttműködést, ott az online platform szolgáltatója határozott lépéseket

⁸² <https://ps-engage.com/how-will-south-koreas-online-platform-self-regulation-work/>

⁸³ <https://www.oversightboard.com/>

⁸⁴ <https://www.oversightboard.com/appeals-process/>

⁸⁵ Lásd: <https://www.oversightboard.com/appeals-process/>

⁸⁶ Will Oremus, Want to regulate social media? The First Amendment may stand in the way., Washington Post,

<https://www.washingtonpost.com/technology/2022/05/30/first-amendment-social-media-regulation/>;

<https://capitol.texas.gov/BillLookup/History.aspx?LegSess=872&Bill=HB20>;

<https://www.flsenate.gov/Committees/billsummaries/2021/html/2345>

⁸⁷ https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:5ebd61c9-3f82-11eb-b27b-01aa75ed71a1.0001.02/DOC_1&format=PDF

és kötelezettségvállalásokat fogadott el. Például a Fogyasztóvédelmi Együttműködési Hálózat ("CPC") megfelelő használatával sikerrel változtatták meg a kiemelkedő online platformok magatartását.

A CPC hatóságai a belga Gazdasági Ellenőrzési Főigazgatóság és a Bizottság vezetésével olyan panaszokat vizsgáltak ki, amelyek szerint a Shopify online platformon működő online kiskereskedők olyan illegális gyakorlatokat folytatnak, amelyeket különösen a Covid-19 világjárvány könnyített meg, például hamis ajánlatokat és szűkösségi állításokat tettek és hamisított árukat adtak el. A hatóságok és az online platform között megindult párbeszédre válaszul a Shopify vállalta, hogy gyorsan és hatékonyan fellép a platformján tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytató kereskedőkkel szemben, világos és részletes jogi útmutatást nyújt a kereskedőknek az uniós fogyasztóvédelmi jogról, valamint kötelező céginformációkkal és elérhetőségekkel egészíti ki a platformon üzemeltetett online boltokat.⁸⁸

A fogyasztóvédelmi együttműködés keretében a Bizottság a nemzeti fogyasztóvédelmi hatóságokkal is együttműködött, és párbeszédet kezdeményezett az Amazon Prime online kereskedő céggel, amelynek eredményeként a platform megváltoztatta leiratkozási szabályzatát, egyértelműbbé tette a folyamatot a fogyasztók számára, és eltávolította az elrettentő szöveg egy részét, amely eredetileg azért szerepelt, hogy a fogyasztókat elriassza a leiratkozástól. Az online kereskedőkön kívül a CPC-t olyan kiemelkedő közösségi médiaplatformok ellen is alkalmazták, mint a WhatsApp és a Facebook.

Érdekes esettanulmány a CPC-hatóságok, különösen Írország és Svédország nemzeti hatóságai és a TikTok közötti párbeszéd. A Bizottság és a nemzeti hatóságok azt követően indítottak hivatalos párbeszédet a platformmal, hogy panaszok érkeztek arra vonatkozóan, hogy a platform rejtett marketinget alkalmaz, agresszív reklámot folytat a gyermekek számára, és hogy a szerződéses használati feltételei szükségtelenül zavaróak és félrevezetőek a fogyasztók számára. A párbeszédet követően a TikTok vállalta, hogy megváltoztatja gyakorlatát, és összhangba hozza azt az uniós reklámszabályokkal.⁸⁹

Milyen következtetést tudunk ebből levonni? Az online platformokkal szembeni hatékony nemzetközi jogérvényesítéshez szükség van a hatóságok közötti hatékony nemzetközi együttműködésre.

Bizonyítékunk van arra, hogy amennyiben a hatóságok és az online platformok nemzetközi párbeszédet folytatnak, a fogyasztóknak okozott károkat megállapodással ki lehet küszöbölni, még akkor is, ha ezek a szigorú szankciókat kiszabni célzó végrehajtási intézkedésektől elmaradnak. Úgy tűnik, hogy ez az együttműködés akkor működik a legjobban, ha van valamilyen központosított vagy koordináló mechanizmus, például a Bizottság. A DMA szerinti végrehajtási mechanizmus formájára vonatkozó első jelek arra utalnak, hogy ezt uniós szinten is felismerték; a végrehajtást a Bizottságnál központosítják, a nemzeti hatóságok folytatják le a vizsgálatokat és továbbítják az információkat és megállapításokat a Bizottságnak.

***

⁸⁸ https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/consumer-rights-and-complaints/enforcement-consumer-protection/coordinated-actions/market-places-and-digital-services_en

⁸⁹ https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/consumer-rights-and-complaints/enforcement-consumer-protection/coordinated-actions/social-media-and-search-engines_en#tiktok